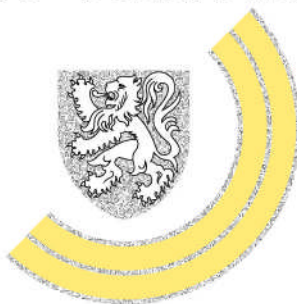

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

1 juni 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het gebrek aan sanctionering van zogenaamde free-riders bij het recycleren van verpakkingsafval	1
Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de zin of onzin van huis-aan-huis-inzameling van glas	3
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het advies van de Hoge Gezondheidsraad over de risico's verbonden aan de eventuele toename van het aantal gevallen van hondsdelheid bij vossen	6

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het gebrek aan sanctionering van zogenaamde free-riders bij het recycleren van verpakkingsafval

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in de commissie hebben we het naar aanleiding van de afgedankte elektrische en elektronische apparaten al een paar keer gehad over de free riders. Dit thema kwam ook al enkele malen aan bod in verband met het verpakkingsafval, onder meer vorig jaar.

Zoals u weet, moet iedereen die huishoudelijke verpakkingen op de markt brengt zich ofwel aansluiten bij FOST Plus ofwel zelf een systeem van ophaling en verwerking van het verpakkingsafval opzetten.

Uit de cijfers die zopas door de organisatie werden vrijgegeven, blijkt dat in 2005 voor het derde opeenvolgende jaar, het aantal aangesloten bedrijven bij FOST Plus is gedaald. Over de laatste 3 jaar gaat het in totaal over een daling met 600 bedrijven. Vorig jaar is het aantal bedrijven gedaald van 5951 tot 5829 bedrijven. De helft van de totale daling over 3 jaar zou te wijten zijn aan stopzettingen of faillissementen – dat is logisch. De overige 300 bedrijven brengen verpakkingen op de markt, maar betalen niet voor de recyclage. Dat zijn de zogenaamde free riders. Uiteraard moet erkend worden dat er inspanningen worden geleverd om de free riders op hun verplichtingen te wijzen. Toch stellen we vast dat het aantal niet-aangesloten bedrijven jaarlijks blijft stijgen.

De toestand is iets beter inzake het industrieel afval, maar toch zou ongeveer 15 percent van de industriële verpakkingen niet worden aangegeven. Een aantal producenten blijft dus te kwader trouw.

Naar aanleiding van het activiteitenverslag 2005 dat tijdens de algemene vergadering van FOST Plus van 8 mei 2006 werd bekendgemaakt, werd uitdrukkelijk door de voorzitter gesteld: ‘Deze zwartrijders maken handig gebruik van het gebrek aan strafmaatregelen. Het wordt tijd dat de Interregionale Verpakkingscommissie hier een voorbeeld stelt want de discriminatie ten opzichte

van de bedrijven die wel hun plicht nakomen is onduidelijk.’ U hebt in de pers aangekondigd dat u dit probleem zou aankaarten tijdens de eerstvolgende Interregionale Verpakkingscommissie. U zou een actieplan tegen zwartrijders opstellen.

In een discussie die we hebben gevoerd over het verpakkingsafval naar aanleiding van een resolutie daarover, werd in deze commissie op 27 oktober 2005 al een pleidooi gehouden voor een strenge handhaving en voor een streng optreden tegen de zogenaamde free riders.

Mijnheer de minister, welke strategie wordt ten opzichte van de free riders gevolgd door de Interregionale Verpakkingscommissies? In het verleden hebt u al gesteld dat bedrijven die niet aangesloten zijn wel worden bezocht en aangemaand, maar dat er geen verdere acties worden ondernomen. Wat zijn de precieze instrumenten en strategieën die door de ambtenaren van de Interregionale Verpakkingscommissie worden aangewend? Waarom worden de bestaande strafmaatregelen niet toegepast? Wordt het geen tijd om wat meer accuraat op te treden? Hoe zult u het zogenaamde ‘actieplan tegen zwartrijders’ aanpakken? Volgt u de uitspraken van FOST Plus dat de tot op vandaag gevolgde strategie onvoldoende resultaten oplevert? Welke werkwijze zult u daarbij volgen?

Stimuleren is altijd beter dan ambeteren. Kunt u wat uitleg geven over de wijze waarop producenten van huishoudelijk en industrieel verpakkingsafval gesensibiliseerd en gestimuleerd worden om zich aan te sluiten bij een erkend organisme?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Crevits, ik heb het in mijn antwoord over free riders, niet over zwartrijders. Misschien is vrijbuiters nog een betere term, want er zijn ook een aantal vrijbuiters die geen zwartrijders zijn, maar daarover kunnen we later eens debatteren. Vandaag heeft een vergadering plaats waar we een actieplan tegen de free riders op tafel zullen leggen en zullen nagaan welke acties we kunnen ondernemen.

Mevrouw Crevits, er worden al jaren controles uitgevoerd door de Interregionale Verpakkingscommissie, afgekort IVC, zowel administratief als ter plaatse bij bedrijven. Bij een eerste controle door een toezicht-

houdend ambtenaar van het IVC wordt geen proces-verbaal opgesteld. Het is dus mogelijk dat de free rider zich retroactief in orde stelt, zich kan herpakken en de overtreding kan herstellen.

Mevrouw Crevits, u hebt verwezen naar het jaarverslag van FOST Plus, maar het is altijd goed om met facts en figures te werken. Hoeveel controles werden uitgevoerd? Wat is daarvan het gevolg? In 2005 werden 195 bedrijven bezocht. 73 percent van deze bedrijven werd als verpakkingsverantwoordelijke geïdentificeerd en aangemaand om zich in orde te stellen. Daarnaast werden nog 80 bedrijven telefonisch gecontroleerd om te bepalen of zij al dan niet als verpakkingsverantwoordelijke beschouwd moeten worden.

Ook bedrijven die door FOST Plus afgesloten werden, worden gevraagd naar de reden van hun afsluiting en worden aangemaand om opnieuw aan te sluiten. Dit is na overleg met FOST Plus afgesproken sinds september 2005. Indien niet gereageerd wordt, kan proces-verbaal opgesteld worden.

Sinds 2002 werkt het Permanent Secretariaat van de IVC bij de controle van de verpakkingsverantwoordelijken volgens een duidelijk omschreven benaderingswijze. In mijn schriftelijk antwoord licht ik dat verder toe.

Er kan een zware straf volgen als gevolg wordt gegeven aan een pv. Het niet vervullen van de terugnameplicht kan zwaar bestraft worden: tot maximum 1 jaar gevangenisstraf en/of 2.000.000 euro, te verhogen met de gerechtelijke opcentiemen, dat betekent maal 5.

Ik heb nagevraagd hoeveel pv's werden opgemaakt en wat het parket ermee heeft gedaan, maar daarover beschik ik vandaag nog niet over alle gegevens. Het is blijkbaar iets moeilijker om die gegevens te pakken te krijgen.

Mevrouw Crevits, er werden afspraken gemaakt. De free riders moeten worden aangepakt. Ik denk dat het gaat over een harde kern van overtreders die we moeten viseren en aanpakken.

De eerste reactie is altijd dat we onvoldoende personeel hebben om te controleren. Ik vind dat een nogal gemakkelijke reactie. We moeten ook creatiever nadenken over hoe we de free riders kunnen aanpakken. Volgens bepaalde informatie is bij een aantal ook onwetendheid in het spel. De harde kern kent alles goed, maar denkt 'het zal mijn tijd wel duren' en als ze toch worden gepakt, kunnen ze het snel nog retroactief oplossen. Deze mensen denken dat toch niets terechtkomt van een opge-

maakt pv en spelen vrijbuiters, wat hun financieel beter uitkomt.

Alle elementen worden vandaag besproken, zodat bijsturingen en aanpassingen mogelijk zijn. Het kan bijvoorbeeld efficiënter zijn om administratieve boetes op te leggen in plaats van een strafrechtelijke vervolging, zodat het bedrijf sneller moet betalen. Ook in het kader van het milieuhandhavingsbeleid willen we dat invoeren.

De bedrijven, die de verpakkingsverantwoordelijken zijn, kunnen hetzij individueel aan de terugnameplicht voldoen, hetzij aansluiten bij een erkende organisatie. Wanneer een bedrijf individueel de terugnameplicht wenst te vervullen, wordt de aangifte steeds geverifieerd door het IVC. Soms volgt er ook een externe controle. Er wordt aan sensibilisering en communicatie gedaan, maar mogelijk is het nu het moment om dat nog eens opnieuw heel duidelijk te formuleren en in de nodige communicatie te voorzien. De sensibilisering en communicatie is mogelijk niet doeltreffend en efficiënt. Dat zal meegenomen worden in het actieplan.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Het is inderdaad tijd om een en ander te evalueren. Ik verwijs ook naar een resolutie van 15 oktober 2003 van het Vlaams Parlement over het gebruik van milieubeleidsovereenkomsten in het Vlaamse afvalstoffenbeleid, waarin de problematiek van de free riders in het algemeen aan bod kwam en waarin werd gevraagd dit van nabij op te volgen. Als blijkt dat de sanctioneringen niet renderen in een effectieve afname van het aantal bedrijven dat free rider is, dan moeten we zoeken naar alternatieven om ze te stimuleren. Dat u dat zult bespreken, lijkt me een goede aanpak.

Als er controles gebeuren en bedrijven stellen zich in regel, worden die bedrijven het jaar daarna extra gecontroleerd? Men kan zich in regel stellen maar het jaar daarna weer free rider gaan spelen. Wordt dat opgevolgd?

Minister Kris Peeters: Als het niet wordt bekeken, is het een heel interessante suggestie. Het kan niet dat iemand zich een keer in regel stelt en daarna voor een aantal jaren weer vrijbuiters gaat spelen. Dat zal worden bekeken. Ik vrees dat dat op dit ogenblik niet het geval is.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ik heb

een kleine suggestie wat betreft de creatieve aanpak, naast meer controleurs inzetten. Veel consumenten, althans ikzelf, worden regelmatig geconfronteerd met verpakkingen zonder Groene Punt op. Ik zou niet weten waar ik dat zou kunnen melden. Misschien kan FOST Plus zelf een groene lijn installeren om dergelijke vaststellingen te melden, een Groene Puntlijn, zodat dat kan worden doorgegeven aan de inspectie. Misschien kan men er mooie prijzen aan verbinden, zoals uit petflessen gerecycleerde fleecetruien. Het is geen kliklijn maar een meldpunt dat kan worden geïnstalleerd, zodat de consument kan meehelpen om de vrijbuiters op te sporen. Als daar leuke prijzen aan verbonden zijn, zal de consument daar graag toe bereid zijn.

Minister Kris Peeters: Dank u wel voor deze creatieve suggestie. We zullen die zeker meenemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de zin of onzin van huis-aan-huis-inzameling van glas

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het leek me interessant een vraag te stellen over de zin en onzin van huis-aan-huis-inzameling van glas, een vraag die wellicht tot een boeiende discussie aanleiding kan geven.

In West-Vlaanderen wordt glas niet meer huis aan huis ingezameld. Glas wordt nog wel huis aan huis opgehaald bij iets meer dan 1 miljoen inwoners in Vlaanderen, of 19 percent. De brengmethode is echter het meest verspreid in Vlaanderen, waarbij het glas door particulieren wordt gebracht naar glasbollen die in het straatbeeld, liefst niet te dicht bij een woonkorrel, opgesteld staan. Gemeenten en intercommunales ontvangen een vergoeding van de kosten die daaraan verbonden zijn. Die vergoeding moet betaald worden door de beheersorganisatie, namelijk FOST Plus.

De vergoeding die betaald wordt aan gemeenten en intercommunales die kiezen voor de huis-aan-huisinzameling van glas is beduidend hoger dan die die betaald wordt aan gemeenten en intercommunales die kiezen voor het glasbollensysteem. In 2005 werd 15 percent uitbetaald boven op de gemiddelde inzamelkosten

die verbonden is aan de inzameling via glasbollen, en vanaf 2006 zou dat 20 percent zijn.

De waarde van het Groene Punt is voor iedereen gelijk. We komen in een situatie waarbij er een ongelijke behandeling is tussen gemeenten en intercommunales die glas huis aan huis inzamelen en die glas inzamelen via glasbollen.

Uit het jaarverslag van FOST Plus, waar ik mijn monster heb gehaald, is op initiatief van FOST Plus zelf een werkgroep opgericht die de twee methodes naast elkaar heeft gelegd en geprobeerd heeft ze te vergelijken. Niets is heilig, ook niet de methode van glasinzameling via glasbollen. Die kan immers aanleiding geven tot lawaaihinder. Uit resultaten van het onderzoek zou zijn gebleken dat een huis-aan-huisinzameling niet alleen twee tot vier keer duurder is dan de inzameling via glasbollen, maar ook dat er niet meer glas wordt opgehaald en dat de glaskwaliteit een stuk lager zou liggen. Het rendement van wat kan worden gerecycleerd, ligt dus lager. Ook rijden de vrachtwagens nog altijd rond zonder kleurscheiding. Het moet volgens mij technisch perfect mogelijk zijn om aan gescheiden kleurinzameling te doen. De verkoop van glas via de brengmethode zou een aanzienlijke meeropbrengst opleveren. De milieuwinst zou, met andere woorden, kleiner zijn dan bij de inzameling via glasbollen, terwijl bij de inzameling de kostprijs een stuk hoger zou liggen.

Blijkbaar zou die extra vergoeding enkel moeten worden betaald zolang niet uit een studie blijkt dat het ene beter is dan het andere. Het verrichte onderzoek werd echter blijkbaar niet aanvaard. Er werd me gezegd dat er, op uw initiatief, een nieuw onderzoek is verricht. Ik ben nieuwsgierig naar de resultaten ervan.

Mijnheer de minister, welke motieven zijn er tot op vandaag om de keuze te laten aan intercommunales en gemeenten? Zijn de resultaten van het nieuwe onderzoek al bekend? Hoe hebt u gereageerd op de resultaten van het onderzoek dat verleden jaar werd verricht door een werkgroep waarin FOST Plus, de intercommunales en de Interregionale Verpakkingscommissie waren vertegenwoordigd?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, zeker in een aantal gevallen blijft de huis-aan-huisinzameling van glas de voorkeursinzamelmethode van lokale besturen. Dan denk ik aan bepaalde stedelijke gebieden waar er sowieso weinig ruimte is voor de inplanting van glasbollen, en die inplanting systematisch gepaard gaat met veel lawaaihinder en sluikstorten. Ik woon

zelf in de Antwerpse Bronx, in de Seefhoek, dus ik kan het goed weten.

Dat zijn natuurlijk allemaal kosten die ook moeten worden gedragen door de intercommunales, en niet door het beheersorganisme. Zo wordt er in het geval van Antwerpen een socialetewerkstellingsplaats ingeschakeld om de sites van die glasbollen te reinigen. Die kosten worden door het lokale bestuur gedragen, net als de verwerkingskosten van het sluiкаfval dat daar wordt ingezameld. Daar bestaat nu geen huis-aan-huisinzameling, maar dat zou wel eens een betere methode kunnen zijn. Talrijke gemeenten die momenteel een dergelijk inzamelsysteem hebben, hebben goede redenen om dat systeem te verkiezen boven de brengmethode met de glasbollen.

Een huis-aan-huisinzameling maakt ook een betere visuele controle mogelijk van het glas dat wordt meegegeven. Er is minder sprake van sluikstorten. Ook komen er minder verkeerde verpakkingen terecht in die selectieve afvalstroom. In een glasbol kunnen, naast glazen verpakkingen, ook andere dingen terechtkomen, zoals dekseks die men op bokalen heeft laten zitten, of dopjes op glazen flessen.

We moeten dus ook rekening houden met de problematiek van lawaaioverlast, van het vinden van inplantingsruimte voor glasbollen, van het sluikstorten en het verkeerd meegeven van verpakkingen. Al die argumenten doen mij besluiten dat we de lokale besturen ter zake een zekere autonomie moeten laten. De besturen die willen kiezen voor een huis-aan-huisinzameling moeten we daartoe de kans geven.

Dan is er natuurlijk de vraag in welke mate de bijkomende kosten van de huis-aan-huisinzameling moeten worden vergoed door het beheersorganisme. Ik dacht dat er momenteel moet worden gewerkt met een soort referentiekostprijs, gebaseerd op die inzameling via glasbollen plus een kleine marge. De inzameling via glasbollen heeft echter een aantal verborgen kosten, die wat mij betreft eigenlijk door de afvalbeheersorganisatie zouden moeten worden gedragen. Momenteel is dat niet het geval. Misschien moet dus de referentiekostprijs voor de beide inzamelsystemen worden opgetrokken.

Vanuit milieuoogpunt is wegwerpglas het meest milieubelastende verpakkingsmateriaal. We moeten er dus voor zorgen dat de wijze van inzameling niet leidt tot het meer aankopen van wegwerpglas. Dat zou negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu. Er moet dus ook worden onderzocht in welke mate de huis-aan-huisinzameling al dan niet leidt tot het aankopen van meer wegwerpglas, met een extra last voor het milieu als gevolg.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghht heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borghht: Mijnheer de voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij de heer Martens. Ik ben het volledig eens met zijn visie. Ik wil ook pleiten voor de autonomie van de gemeenten. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen kleine gemeenten en grote steden. Het lijkt me niet haalbaar om in de grote steden en agglomeraties met al die glasbollen te werken. De verplaatsingen van mensen naar die glasbollen zijn al evenmin altijd evident. We moeten dit overlaten aan de wijsheid van de gemeentebesturen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Wat de beide voorgaande sprekers hebben gezegd, is ook wat ik wou zeggen. Er zijn ook heel wat voordelen verbonden aan de huis-aan-huisinzameling van glas. Ik ga hier niet een vurig pleidooi afsteken voor het ene of het andere systeem, maar als we het debat willen voeren over die systemen, moeten we, zoals de heer Martens zegt, eens goed in beeld brengen wat de kosten zijn. Dan gaat het ook over de verborgen kosten. Heel wat gemeenten draaien op voor de kosten die eigenlijk ten laste van FOST Plus zouden moeten komen.

Ik ben ook een beetje een ervaringsdeskundige. In onze gemeente is er al een paar jaar sprake van huis-aan-huisinzameling. Die verloopt schitterend. De gemeente is tevreden over het gebruikte systeem. De zuiverheid is zeer groot, want als er bijvoorbeeld een stukje porselein in de glasbak ligt, wordt het glas niet meegenomen. Er is een meerwaarde aan het systeem van selectieve inzameling, zeker in stedelijke gebieden.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat iedereen pleit voor de autonomie van de steden en de gemeenten. Dat herhalen kan alleen maar belangrijk zijn met het oog op de nakende verkiezingen.

Mevrouw Crevits, een aantal elementen zijn al aan bod gekomen, maar ik wil nog wat bijkomende elementen aanreiken. In het uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007 is zowel de maandelijks huis-aan-huisinzameling van glas als de inzameling via glasbollen opgenomen als mogelijk ophaalsysteem voor glasafval. Momenteel wordt bij 10 tot 15 percent van de Vlamingen afvalglas aan huis opgehaald.

Ik benadruk dat beide inzamelwijzen voor- en nadelen hebben. De voordelen van een huis-aan-huisinzameling

zijn: geen zwerfvuil, geen geluidshinder aan de glasbollen, geen sluikstorten aan de glasbollen en bijgevolg ook geen opruimkosten voor de gemeenten, een goede dienstverlening voor minder mobiele mensen, meer tewerkstelling; het is een goedkoper alternatief voor de ondergrondse glasbollen. Er zijn ook een aantal nadelen verbonden aan de huis-aan-huisinzameling: het niet opsplitsen in wit en gekleurd glas, waardoor er minder opbrengst is voor de ingezamelde materialen, en de relatief hoge kosten.

Inzake veiligheid stelt het aanbieden van glas aan de deur niet direct een probleem, al moet er natuurlijk rekening mee worden gehouden. De heer Martens woont in een steeds hipper wordende wijk, de Seefhoek, en hij is wellicht dus wat voor op de rest van ons. Natuurlijk schuilt er meer gevaar in glas op straat dan in papier op straat. Gelukkig hebben we hier geen Parijse toestanden.

Ik geef u nog wat informatie over de kosten. Het Inter-regionaal Samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval bepaalt dat FOST Plus in principe de totale en reële kost van alle door de Vlaamse wetgeving toegelaten inzamelwijzen moet betalen. De erkenning van FOST Plus heeft niet tot doel om de huis-aan-huisinzameling van glas te stimuleren of te ontmoedigen, maar slechts om in een redelijke vergoeding te voorzien. Waar de glasbollen tot een bepaalde dichtheid principieel voor 100 percent worden vergoed, wordt er voor huis-aan-huisinzameling van glas in een veel beperktere vergoeding voorzien. De huis-aan-huisinzameling is twee- tot driemaal duurder dan de inzameling via bollen op basis van de kosten die FOST Plus momenteel vergoedt voor de glasbolinezameling, maar er wordt slechts een meerkost van 15 percent ten opzichte van de gemiddelde kost van de bollen terugbetaald. Door de lage vergoeding is er van het aanmoedigen van huis-aan-huisinzameling van glas dus geen sprake.

Uit de vele opmerkingen die werden gemaakt, blijkt dat onderzoek, objectivering en facts and figures heel belangrijk zijn. Mevrouw Crevits merkte op dat er al onderzoek werd verricht. Dat klopt. Toch is er bijkomend onderzoek nodig om de heel eenvoudige reden dat het onderzoek dat werd uitgevoerd door FOST Plus onvolledig is. Zo werd er helemaal geen rekening gehouden met de mogelijke overlast die glasbollen veroorzaken: zwerfvuil, geluidshinder, verontreinigingen enzovoort. Daarenboven voldeed de studie niet aan de vereisten van de erkenning van FOST Plus, want hierin wordt bepaald dat er een gezamenlijke studie zou worden uitgevoerd door FOST Plus, de IVC en de intercommunales op basis van een bestek dat vooraf door alle partijen is goedgekeurd. Op basis van een dergelijk onderzoek kan de erkenning van FOST Plus tussentijds gewijzigd wor-

den. De voorliggende studie gebeurde op basis van een bestek dat zonder overleg door FOST Plus werd opgesteld. De IVC heeft de resultaten van de studie van FOST Plus niet geweigerd, maar heeft naar bijkomend onderzoek gevraagd volgens de regels van de kunst.

FOST Plus neemt momenteel het initiatief om zijn studiewerk te vervolledigen op basis van een door alle betrokken partijen goedgekeurd bestek. Het moet van bij de start goed in elkaar zitten. We wachten tot dit initiatief van FOST Plus beëindigd is. Als het klaar is, zal de IVC geen nieuw onderzoek opstarten. Het is immers niet de bedoeling om onderzoeken te blijven opstarten. We zullen vrij snel duidelijkheid hebben, want de erkenning bepaalt dat deze studie tegen 1 januari 2007 moet zijn afgerond.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik leid eruit af dat de studie bezig is en zal worden afgerond. Ik verwachtte de argumenten van de collega's, want alles heeft voor- en nadelen. Wat me erg verwondert – zeker wanneer ik de heer Daems hoor – is dat hier nooit wordt gesproken over de milieuwinst die wordt geboekt. Bij de ophaling aan huis wordt glas niet kleurgescheiden ingezameld, wat veel minder goede resultaten bij de recyclage tot gevolg heeft. Met dit argument moet zeker rekening worden gehouden. Ik heb me laten vertellen dat in andere landen vrachtwagens rijden die wel kleurgescheiden ophalen. Ik sta volledig achter de autonomie van de gemeenten, maar als er wordt geopteerd voor huis-aan-huisophaling, dan moet ervoor worden gezorgd dat er wordt geïnvesteerd in het verbeteren van de kwaliteit van wat wordt ingezameld. Zomaar beslissen om de ophaling huis aan huis te doen, kan niet, want het is veel duurder en de milieuwinst is lager. Als voor deze vorm van ophalen wordt gekozen om het lawaai bij de glasbollen te verminderen, lijkt me dat een beetje een simpele redenering.

Ik benadruk sterk dat het argument van de milieuwinst en het onderzoek ernaar duidelijk in rekening moet worden gebracht. We hebben het in deze commissie ook al over de inzameling van luiers gehad. Dit element moet zeker ook worden onderzocht in de studie. De heer Martens wees er al op dat wegwerpglas het meest belastende glas is. Dat klopt en daarom mag de inzameling niet te gemakkelijk worden gemaakt. Het is wellicht goed om er een rem op te zetten, bijvoorbeeld met het inzamelen via glasbollen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het advies van de Hoge Gezondheidsraad over de risico's verbonden aan de eventuele toename van het aantal gevallen van hondsdoelheid bij vossen

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in oktober 2004 bracht de Hoge Gezondheidsraad, de HGR, een advies uit betreffende de risico's verbonden aan de toename van het aantal gevallen van hondsdoelheid bij vossen in Duitsland. Naar aanleiding van het vaststellen van hondsdoelheid in Kusel, op ongeveer 150 kilometer van de Belgisch-Duitse grens, heeft de federale minister van Volksgezondheid en Sociale Zaken, Rudy Demotte, een brief gericht aan de HGR met vragen omtrent de epidemiologie van hondsdoelheid in België.

Eind 2005 bracht de werkgroep ad hoc 'Hondsdoelheid' een advies uit. Daarin staat dat het in verband met de epidemiologische bewaking in België belangrijk is dat het aantal geanalyseerde vossenkrengen verhoogd wordt door de gewestelijke en plaatselijke overheden, vooral in de grenszones. De Europese aanbevelingen inzake analyse zeggen dat per jaar 8 vossen op een gebied van 100 vierkante kilometer moeten worden onderzocht. Vlaanderen omvat een grondgebied van ongeveer 13.522 vierkante kilometer, wat wil zeggen dat volgens de Europese aanbevelingen jaarlijks ongeveer 1080 vossenkrengen onderzocht zouden moeten worden. De HGR specificeert in het advies dat deze aanbevolen waarde zo goed mogelijk benaderd moet worden.

Bovendien zouden vossenkrengen ook op andere parasitaire ziekten en ziektekiemen onderzocht kunnen worden, aangezien de vos overbrenger is van verschillende parasieten, zoals de vossenlintworm en de bacterie *Borrelia burgdorferi*, de verwekker van de ziekte van Lyme.

Mijnheer de minister, de jacht valt onder uw bevoegdheid. Hebt u zicht op het aantal vossenkrengen dat jaarlijks in Vlaanderen wordt onderzocht? Benaderen deze cijfers de Europees aanbevolen aantallen? Kunt u ons concrete cijfers geven?

In hoeveel instellingen worden deze krengen onderzocht? Op welke parasieten worden ze onderzocht? Doen alle onderzoekslaboratoria dezelfde screening of beslist elk centrum zelf wat wordt onderzocht?

Mijnheer de minister, hebt u er bij de jagers al op aan-

gedrongen om zo veel mogelijk vossen binnen te brengen voor analyse? Zo ja, wordt daar gehoor aan gegeven?

Worden door de onderzoekscentra ook andere dieren die in België hun natuurlijke biotoop hebben – de zogenaamde sentineldieren –, zoals de wilde en tamme herkauwers, onderzocht op de aanwezigheid van bijvoorbeeld het rabiësvirus en de *Borrelia*-bacterie?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister, als u gegevens hebt over de onderzoeken, zou ik ook graag weten hoeveel gevallen van ziekte werden vastgesteld.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mevrouw Van der Borgh, het Instituut Pasteur van het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid is als nationaal referentielaboratorium de enige instelling die de diagnostiek van rabiës in België verzorgt en statistieken opmaakt. Een rapport van de onderzoeksresultaten wordt elke drie maanden overgemaakt aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en de federale overheidssdienst Volksgezondheid.

Op basis van de rapporten is België officieel rabiësvrij sinds 2001. In het verleden werd door het Instituut Pasteur eveneens de prevalentie van de vossenlintworm bepaald in vossenkadavers uit het Brusselse en het Waalse Gewest, maar momenteel wordt dat niet meer onderzocht. Wel worden stalen van het spierweefsel van vossen naar het Instituut voor Tropische Geneeskunde gestuurd voor onderzoek naar een aantal parasitaire wormsoorten.

Naar aanleiding van het voorkomen van rabiës in Duitsland, zijn begin 2006 tussen de federale overheidssdienst Volksgezondheid, het FAVV en het Waalse Gewest afspraken gemaakt om vooral in het grensgebied met Duitsland, meer bepaald in de provincies Luik en Luxemburg, het toezicht op rabiës bij vossen te intensifiëren.

Het op basis van dit overleg vooropgestelde streefdoel is expertise te laten verrichten op vier vossen per 100 vierkante kilometer per jaar. Ervaring leert immers dat het streefdoel van acht vossen per 100 vierkante kilometer per jaar logistiek moeilijk haalbaar is. De afspraak was ook dat er een groter aantal wilde herkauwers, vooral reeën, zou worden onderzocht.

Het Vlaamse Gewest was op dat moment niet betrok-

ken bij deze afspraken, omdat het probleem voor Vlaanderen niet acuut is. Vlaanderen is, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Oostkantons, geen primair risicogebied voor rabiës. Daarom worden geen vossenkrengen verzameld om te worden onderzocht op hondsdoelheid.

De meeste in Vlaanderen ingezamelde vossen worden momenteel wel onderzocht op de aanwezigheid van de vossenlintworm. 267 krengen werden in de periode 1996-1999 onderzocht door de universiteit van Antwerpen. Op 480 vossen werd in de periode 1996-2005 autopsie verricht door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, waarvan ruim 400 vossen verzameld werden in de periode 1999-2002. Jaarlijks onderzoekt de faculteit diergeneeskunde van de Universiteit Gent enkele vossen op mogelijke vergiftiging.

Wegens het niet uit te sluiten risico van besmetting met vossenlintworm, is het laten manipuleren van dode vossen door derden-vrijwilligers niet aangewezen. Indien de situatie dat in de toekomst vereist, kan inzameling door overheidsinstanties gebeuren, bijvoorbeeld op aanwijzen van de jagers.

Ik wil nogmaals onderstrepen dat Vlaanderen geen primair risicogebied is voor rabiës. In het kader van de rabiësurveillance is het de bedoeling het aantal onderzochte wilde herkauwers op te drijven in de primaire risicozones, dus niet in Vlaanderen. Inzake de ziekte van Lyme wordt momenteel in Vlaanderen geen screening gedaan naar besmetting bij eindgasteren, vooral de ree, of hun vectoren, bijvoorbeeld teken. Voor de ziekte van Lyme zijn deze soortgroepen relevanter dan de vos.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer de minister, ik wil wel vragen om het probleem niet te minimaliseren. Als we vandaag via de snelweg naar de Ardennen rijden, kan iedereen vaststellen dat er veel vossenkrengen langs de weg liggen. Het aantal neemt toe en ook langs Vlaamse wegen komen we vossenkrengen tegen. Ik wil dus aandacht vragen voor het probleem. Ik weet dat we al 5 jaar rabiësvrij zijn, maar ik hoop dat de zaak nauwlettend wordt opgevolgd en we er morgen niet mee worden geconfronteerd.

Minister Kris Peeters: Mevrouw Van der Borght, indien ik de indruk heb gegeven het probleem te minimaliseren, dan wil ik dat ten stelligste tegenspreken. De resultaten van de onderzoeken en het feit dat we al sinds 2001 rabiësvrij zijn, zijn elementen die me werden overgemaakt. Op dit moment is dat nu eenmaal de stand van zaken.

U hebt gelijk dat het een ernstig dossier is, ook voor de

volksgezondheid, dat met de nodige alertheid en doortastendheid moet worden opgevolgd. Ik heb vermeld welke instellingen in eerste instantie de verantwoordelijkheid hebben om het dossier zeer kordaat en efficiënt op te volgen. Ik wil nog eens onderstrepen dat dit een belangrijke zaak is die we van nabij opvolgen.

Mevrouw Vera Van der Borght: Nog even ter verduidelijking: het Kravaalbos in Aalst paalt aan het Zoniënwood. Van daaruit komen ze zeer gemakkelijk naar Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, we moeten een kat een kat noemen en een vos een vos. Wij moeten ons de vraag stellen of een vos wel past in onze Vlaamse maatschappij en onze Vlaamse manier van wonen. Wij hebben een speciale structuur voor wat betreft wonen, landbouw en bossen. Al de problemen die zich vormen rond de vos in Vlaanderen zouden er niet geweest zijn, als niet een aantal groeperingen er hebben op aangedrongen, of zelf geprobeerd, om een aantal vossen zo dicht mogelijk bij de bewoners te brengen, zelfs in kleinere bosjes, van waar ze uitwijken naar woonzones.

Veronderstel dat er een ziekte zou uitbreken bij die vossen, dan stel ik me de vraag: wat met onze kinderen die spelen op de terreinen waar er vossen zijn? We hebben al miserie genoeg met de pluimveehouders die alle dagen dieren van hun mooie pluimveesoorten zien verdwijnen door de vossen. Dan praat ik nog niet van alle kleine diertjes die ze wegnemen, die eigen zijn aan de streek en deel uitmaken van onze cultuur. Die vossen passen daar helemaal niet bij.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
